

Svetový deň boja proti AIDS 2023

Svetový deň boja proti AIDS každoročne pripadá na **1. december**. Tento deň je jeden z najuznávanejších medzinárodných dní zdravia.

Symbolom tohto dňa je **červená stužka**, ktorá vyjadruje solidaritu s osobami pozitívnymi na HIV alebo ochorenie AIDS.

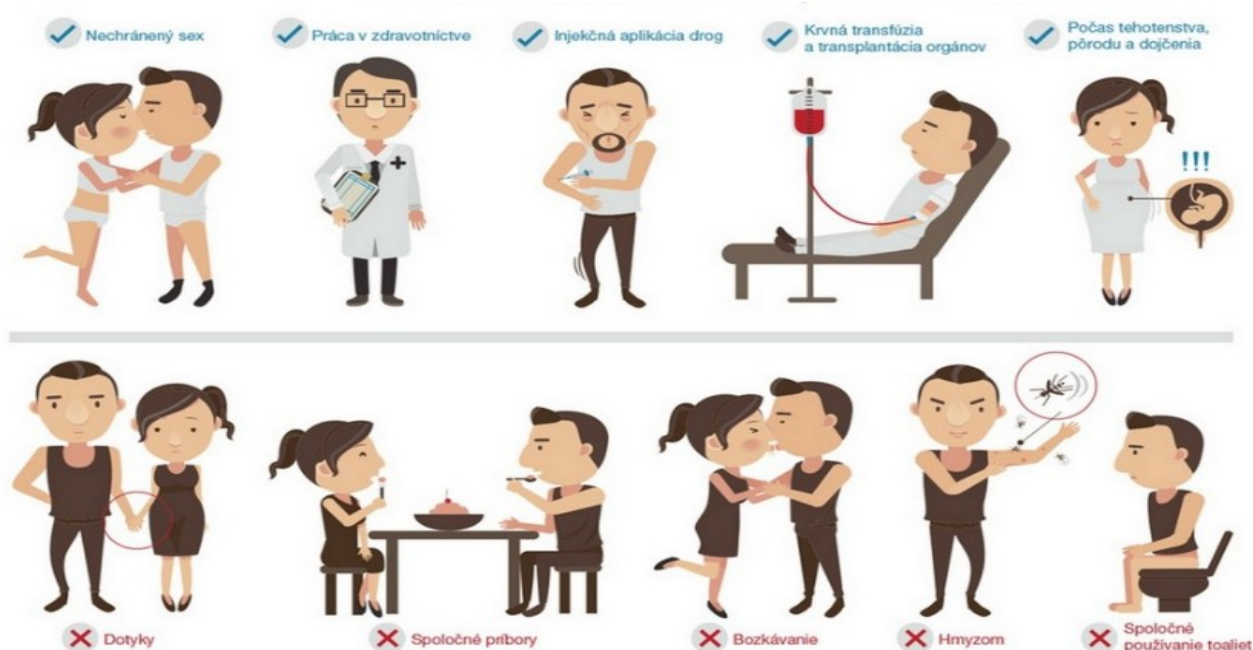
HIV infekcia zostáva **hlavným globálnym problémom verejného zdravia**, pričom si doteraz vyžiadala 40,4 milióna ľudských životov vo všetkých krajinách po celom svete.

Vírus ľudskej imunodeficiencie (HIV) spôsobuje infekciu, ktorá napáda imunitný systém tela. Zameriava sa na biele krvinky v tele, čím oslabuje imunitný systém človeka a organizmus ľahšie podľahne bakteriálnym alebo vírusovým ochoreniam. Infekcia HIV prebieha v štyroch štádiách. Posledným štádiom infekcie HIV je **Syndróm získanej imunodeficiencie (AIDS)**. V tomto štádiu dochádza k úplnému zlyhaniu imunitného systému a organizmus nie je schopný brániť sa proti žiadnemu ochoreniu. Pre človeka v tomto štádiu môže byť smrteľný aj obyčajný vírus chrípky.

Platí, že každá osoba, ktorá ma AIDS má aj HIV, ale nie každá osoba s HIV má aj AIDS.

K prenosu infekcie HIV dochádza najmä prostredníctvom **telesných tekutín** od infikovanej osoby ako je krv, vaginálny sekrét, ejakulát či materské mlieko. Taktiež sa môže šíriť z matky na dieťa počas tehotenstva alebo pôrodu. Naopak infekcia HIV **sa nešíri** bozkávaním, objímaním, dotýkaním, spoločným zdieľaním jedla a nápojov či hmyzom.

Medzi rizikové faktory prenosu infekcie HIV zaradíme: nechránený pohlavný styk (najčastejšie u homosexuálov), promiskuitný spôsob života, aplikácia intravenózných drog ako aj spoločné zdieľanie kontaminovaných ihliel a striekačiek, podanie krvných transfúzií, transplantácie, niektoré pracovné povolania (napr. zdravotníci), tetovanie alebo piercing v štúdiách bez platnej licencie.

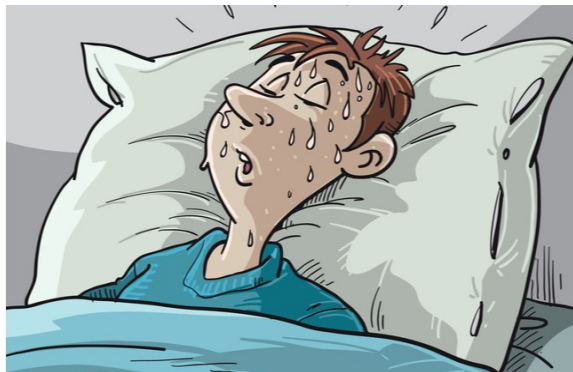

Príznaky infekcie HIV sú odlišné podľa daného štádia infekcie, v ktorom sa pozitívna osoba nachádza. Vírus sa v prvých mesiacoch po infikovaní človeka šíri ľahšie, pričom infikovaný človek nemusí mať žiadne príznaky. V niektorých prípadoch sa môžu vyskytovať príznaky **podobné chrípke** ako napr.:

- horúčka
- bolesť hlavy
- bolesť hrdla

Infekcia HIV postupne oslabuje imunitný systém, čo spôsobuje rozvoj **d ďalších príznakov** ako napr.:

- opuchnuté lymfatické uzliny
- úbytok telesnej hmotnosti
- hnačka
- kašeľ

Vzhľadom k tomu, že **liečba** na infekciu HIV **neexistuje**, používajú sa **antiretrovirotiká**, ktoré posilňujú imunitný systém človeka a pomáhajú v boji proti iným infekciám. Antiretrovirotiká sa podávajú denne po zvyšok života, vďaka čomu je možný plnohodnotný, zdravší a dlhší život osôb pozitívnych na infekciu HIV. V prípade nezačatia antiretrovírusovej terapie u osoby s HIV môže infekcia prejsť po mnohých rokoch do ochorenia AIDS, prípadne spôsobiť iné závažné ochorenia ako napr. tuberkulózu, hepatitídu typu B a C a pod. V dôsledku toho je veľmi dôležité **včasné užívanie antiretrovirotik** u pozitívnych osôb na HIV, ako aj u pozitívnych tehotných žien na HIV, nakoľko môžu zabrániť prenosu infekcie HIV na plod.

V rámci prevencie infekcie HIV je dôležité:

- poznať zdravotný stav svojho sexuálneho partnera
- vyhýbať sa promiskuitnému spôsobu života
- používať prezervatívy
- používať jednorazové rukavice a sterilné pomôcky pri vykonávaní zdravotných a niektorých kozmetických úkonov (napr. tetovanie, prepichovanie uší)
- vyhýbať sa intravenóznym drogám
- absolvovať pravidelné lekárske preventívne prehliadky

Poradne, v ktorých sa poskytujú osobné konzultácie s možnosťou bezplatného odberu krvi na vyšetrenie HIV protilátok sú zriadené v 11 regionálnych úradoch verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre, Prešove, Trenčíne, Žiline, Martine, Dolnom Kubíne, Liptovskom Mikuláši, Nových Zámkoch a Žiari nad Hronom.

V prípade záujmu **všeobecné informácie o HIV/AIDS** poskytujú aj zamestnanci **oddelenia epidemiológie, Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci**.

Zdroj: WHO

Spracovalo:

Oddelenie epidemiológie

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Čadci